

A jövő nemzedékek szószólójának közleménye a Föld napja alkalmából (2025. április 22.)

A jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes, Dr. Bándi Gyula a Föld világnapja alkalmából az energiatakarékosság jelentőségére és a megújuló erőforrások szélesebb körű elterjesztésének fontosságára hívja fel a figyelmet.

A Föld napja kiemelkedő jelentőségét mutatja, hogy 2025. április 22-én immár 55 éve rendezik meg ezeket az eseményeket, akciókat, amelyeken napjainkra már 192 országból évente több mint egymilliárd ember vesz részt szerte a világon. Az idei világnap központi témája az „*Our Power, Our Planet: A mi energiánk, a mi bolygónk*”.

A Földön található fosszilis energiahordozók végesek (földtörténeti időszakok alatt, évmilliók során keletkeztek) és emberi léptékben mérve nem képesek megújulni: kimerülésük akár fél évszázadon belül is bekövetkezhet a legfrissebb elemzések szerint. A nem megújuló energiaforrások közé tartozik például a földgáz, a kőolaj, a szén, valamint a nem fosszilis, de az atomenergia alapját jelentő urán. A fosszilis energiahordozók használata számos káros környezeti hatással jár, továbbá az üvegházhatást okozó gázok növekvő kibocsátásának elsődleges mozgatórugója, amely hozzájárul a globális felmelegedés jelenségéhez és az ezzel járó éghajlatváltozáshoz. Velük ellentétben megújuló energiaforrásnak nevezzük az energiahordozók azon csoportját, amelyek emberi időtávban képesek megújulni, azaz nem fogynak el. Előnyük, hogy nem fenyeget a készletek kimerülésének veszélye, és ártalmas gázokat és melléktermékeket közvetlenül nem bocsátanak ki, viszont használatuk térben és időben korlátozott, illetve tárolásuk sokszor nehézségekbe ütközik. A megújuló energia – legyen szó nap-, szél-, víz- vagy geotermikus energiaforrásról – elterjesztése fontos célkitűzés annak érdekében, hogy a tisztább és fenntarthatóbb energia előállítása kerüljön előtérbe. Használatuk kapcsán azonban tekintetbe kell venni, hogy bizonyos területeken a fosszilis források nem helyettesíthetők még megújulókkal a jelenlegi technikai megoldások miatt (az utas- és teherszállító repülők például jelenleg kerozinnal működnek), valamint nem felelkezhetünk meg az itt is megjelenő egyes környezeti terhekről sem. Ezért kiemelkedően fontos, hogy a legelső lépés mindenképp az energiatakarékosság legyen.

A megújuló energia hasznosítása hozzájárul az egészséges környezethez való alapvető jog biztosításához, a fenntartható, méltányos és a jövő nemzedékek érdekeit figyelembe vevő energiagazdálkodás, energiarendszer kialakításához. A fosszilis tüzelőanyagok elégetése által okozott levegőszennyezés – amely számos betegség (légúti, szív- és érrendszeri betegségek, szívinfarktus, asztma) kiváltó oka lehet – visszaszorításában, következményeinek enyhítésében jelentős szerepet játszanak a megújuló energiák. Az így lecsökkent egészségügyi költségek, a szennyezéssel összefüggő betegségek visszaszorulása, az egészségügyi ellátórendszerek kisebb terhelése pedig a testi és lelki egészséghez való alapvető jog érvényesüléséhez is hozzájárul.

A nemzeti jövőkép része, hogy 2030-ra gazdagodó megújuló energia-potenciálunkra építve energiafüggőségünk jelentősen csökkenjen, illetve az energiatakarékosság és -hatékonyság, valamint a megújuló energiaforrások növekvő használata kerüljön előtérbe. A megújuló energiaforrások részarányának növelése tagadhatatlanul fontos és támogatandó cél, azt azonban érdemes leszögezni, hogy az egyetlen tisztán környezetbarát energia a meg nem termelt energia, így a fejlesztéspolitikán belül érdemes lenne kiemelt figyelmet fordítani arra, hogyan lehet az egyes ágazatokon belül hatékonyan mérsékelni a fogyasztást, továbbá növelni az energiahatékonyságot.

Mindezek alapján a szószóló üdvözl minden olyan intézkedést, amely a környezeti szempontok messzemenő betartása mellett a fenti célok megvalósítását segíti elő, köztük különösen azokat, amelyek az energiatakarékosságot, valamint a fenntarthatóbb energiagazdálkodásra való átállást támogatják, és melyek nyomán megvalósul a magyar megújuló energiakapacitások bővítése. A környezetbarát termelés, valamint a tudatos és célzott felhasználás alapvető feltételeinek megteremtése elengedhetetlen ahhoz, a megújuló forrásból előállított villamos energia fontos szerepet tölthessen be a légszennyezés és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésében, valamint a környezet állapotának megóvásában.

Földünk megóvása érdekében kötelezzük el magunkat az energiatakarékosság és a környezetbarát módon termelt megújuló energia hasznosítása mellett, hogy egészséges, fenntartható, méltányos és virágzó jövőt építsünk mindannyiunk számára!